

Praha 23.7.2012
čj. SRS 030636 /2012

Oblastní odbor SRS
Ztracená 1099/10
161 00 Praha 6

**Zpráva č. 15 oblastního odboru PRAHA
o výskytu škodlivých organismů a poruch
za období od 9.7.–22.7.2012**

1. Počasí

V uplynulém období v oblasti převládalo chladnější, oblačné počasí s velmi častými přeháňkami a místními bouřkami. Srážky byly lokálně doprovázeny silnými větrnými poryvy. Teploty byly jako na houpačce. Druhá polovina sledovaného období byla chladnější. Noční teploty se pohybovaly mezi 9 °C až 15 °C. Denní teploty dosahovaly 17 °C až 27 °C. S výjimkou bouřek vál slabý proměnlivý vítr. Za celé sledované období napršelo od 20 mm do 70 mm srážek.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Ve sledovaném období začala sklizeň ozimých obilnin, řepky a hrachu. Časté přeháňky však znemožňují rozjet sklizeň naplno. Místa jsou pozemky značně podmáčené, což znemožňuje práci sklízecí mechanizace. Srážky však naopak prospívají kukuřici a cukrovce. V porostech během sledovaného období probíhala desikace hrachu, vojtešky, probíhá fungicidní i insekticidní ochrana ve chmelnicích. Provádí se insekticidní a fungicidní ošetření porostů brambor, desikace porostů pod závlahou, probíhá sklizeň raných brambor.

OBILNINY

Oddalování sklizně může vést ke snížení kvality obilnin. Lokálně došlo vlivem přivalových dešťů a větru k dalšímu polehnutí porostů. Stále narůstají výskyty chorob v klasech.

PŠENICE OZIMÁ (RF 85-99 BBCH)

(těstovitá zralost: obsah zrna měkký, suchý, deformace tlakem nehtu reverzibilní - sklizené zrna vhodné pro posklizňové úpravy zrna, např. ochranné zásahy)

Pozorovány slabé výskyty **hnědé rzivosti pšenice (*Puccinia persistens* subsp. *triticea*)** na praporcových listech v okrese Kladno (Družec, Tuchlovice, 19.7.).

Slabé výskyty **růžovění klasů pšenice (*Gibberella zeae*, *Gibberella avenacea*, *Monographella nivalis*)** pozorovány v klasech v okrese Beroun (Hýskov, Chyňava, Železná, 11.7.), Praha-východ (Dřísy, 18.7.) a Příbram (Kosova Hora, 10.7.).

Střední výskyt **černí obilnin (*Alternaria* spp., *Cladosporium* spp.)** v klasech sledován v okrese Kladno (Jarpice, Vraný, Zlonice, 18.7.), Praha-východ (Dřísy, 18.7.)

a Příbram (Kosova Hora, Radešín, 10.7.). Slabý výskyt pozorován v okrese Beroun (Hýskov, Chyňava, Železná, 16.7.).

V okrese Kladno (Horní Bezděkov, 19.7.) zjištěn v klasech slabý výskyt **tečkované listové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)**.

Probíhá sklizeň.

JEČMEN OZIMÝ (RF 92-99 BBCH)

(rostlina plně odumřelá, stéblo se láme - sklizené zrno vhodné pro posklizňové úpravy, např. ochranné zásahy)

Probíhá sklizeň

JEČMEN JARNÍ (RF 85–99 BBCH)

(těstovitá zralost: obsah zrna měkký, suchý, deformace tlakem nehtu reverzibilní - sklizené zrno vhodné pro posklizňové úpravy, např. ochranné zásahy)

Slabý výskyt **černí obilnin (*Alternaria* spp., *Cladosporium* spp.)** v klasech sledován v okrese Kladno (Smečno, Zlonice, 18.7.).

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 83-99)

(30 % lusků je specificky vybarveno dle druhu a odrůdy, semena jsou suchá a tvrdá - plodina sklizena)

Střední výskyty **hnědé skvrnitosti hrachu (*Mycosphaerella pinodes*)** pozorovány na stoncích a palistech v okrese Rakovník (Kolešovice, 19.7.). Slabý výskyt na luscích pozorován v okrese Benešov (Pyšely, 9.7.).

Střední výskyty **padlí hrachu (*Erysiphe pisi*)** pozorovány na luscích v okrese Benešov (Pyšely, 9.7.).

Slabé poškození lusků způsobené housenkami **obaleče hrachového (*Cydia nigricana*)** zjištěno v okrese Kladno (Pchery, 12.7.).

Probíhá sklizeň.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 87–99)

(asi 70 % šešulí vyzrálo; semena černá a tvrdá - sklizňová zralost)

Na šešulích zjištěny střední výskyty **černě řepkové (*Alternaria brassicae*)** v okrese Praha-východ (Konětopy, 18.7.) a Rakovník (Kolešovice, 19.7.).

Probíhá sklizeň.

MÁK SETÝ (RF 70-74)

(zrání tobolky - vysychání a zrání tobolky; žlutá zralost)

Silný výskyt **helmintosporiové nekrózy máku (*Pleospora papaveracea*)** zjištěn v okrese Rakovník (Kolešovice, 20.7.). První slabý výskyt pozorován v okrese Benešov (Čelivo, 10.7.).

První slabý výskyt **žlabatky stonkové (*Timaspis papaveris*)** zjištěn ve stoncích v okrese Benešov (Čelivo, 18.7.).

SLUNEČNICE (RF 65)

(plný květ: trubkovité květy ve střední třetině terče kvetou; volné tyčinky a blizny)

První slabé výskyty **bílé hníloby slunečnice (*Sclerotinia sclerotiorum*)** zjištěny v okrese Kladno (Přelíc, 12.7.).

První příznaky napadení **alternariovou skvrnitostí slunečnice (*Alternaria* spp.)** pozorovány v okrese Kladno (Tuchlovice, Zlonice, 10.7.).

OKOPANINY

BRAMBOR (RF 75-83)

(plné nasazování bobulí - polovina listů zežloutla)

První slabý výskyt **plísně bramboru (*Phytophthora infestans*)** pozorován v okrese Benešov (Vrchotovy Janovice, 18.7.) a Nymburk (Straky, 19.7.). Všeobecné slabé výskyty pozorovány na soukromých zahrádkách v okrese Kutná Hora.

Hnědá skvrnitost bramboru (*Alternaria tenuis*) zjištěna v okrese Příbram (Kosova Hora, Radešín, Záborná Lhota, 10.7.) v prvních slabých výskytech.

Lokálně střední výskyty larev **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** zjištěny v okrese Příbram (Radešín, 10.7.)

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha pak 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků nebo 5000 larev na 1 ha.

KUKUŘICE (RF 32-73)

(2. kolénko patrné - časná mléčná zralost)

První slabý výskyt **obecné snětivosti kukuřice (*Ustilago maydis*)** zjištěn v okrese Mladá Boleslav (Plužná, 20.7.) a Rakovník (Kolešovice, 19.7.).

V oblasti kontinuálního šíření v okrese Kutná Hora (Kobylnice, 10.7.) byl zjištěn první výskyt dospělce **bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*)** ve feromonovém lapáku.

Kontroly a záznamy výskytu dospělců na lepových deskách se provádí jednou týdně v období od 20.6. do poloviny října.

Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujících práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

Sledování výskytu tohoto nepůvodního škůdce a případná opatření proti němu jsou rozdílná dle zařazení okresů do předem vymezených zón. První zóna tzv. oblast kontinuálního šíření v oblasti zahrnuje okresy Kolín a Kutná Hora. Ochrana proti bázlivci kukuřičnému spočívá v uplatňování zásad integrované ochrany rostlin. Základem je omezení monokulturního pěstování kukuřice společně s využíváním preventivních agrochemických metod ochrany a chemických přípravků.

Do druhé zóny tzv. nárazníkové jsou zařazeny z naší oblasti okresy Benešov, Mělník, Mladá Boleslav, Nymburk, Praha hl.m., Praha-východ, Praha-západ. Zde jsou pěstitelé kukuřice povinni na pozemcích, kde byla pěstována tato plodina i v minulém roce, po vyhlášení signalizace Státní rostlinolékařskou správou provést chemické ošetření proti dospělcům bázlivce kukuřičného. Tato povinnost platí pro všechny pozemky v okruhu 40 km od pozorovacího bodu, kde byl tento škůdce zjištěn. Ošetření se provádí do dvou až tří týdnů po prvním zjištění a musí být minimálně jednou zopakováno.

Pozemky, pro které nebude vyhlášena signalizace a splňují výše uvedené podmínky /nárazníková zóna, opakované pěstování kukuřice, bez insekticidní ochrany proti larvám/, musí být ošetřeny nejpozději do 15. srpna.

Výskyty v nárazníkové zóně oblasti ve sledovaném období nebyly dosud zjištěny.

Podrobnější informace lze získat na webových stránkách Státní rostlinolékařské správy.

[http://eagri.cz/public/web/file/166730/Prvni zachyt DVV OBO Praha 2012.pdf](http://eagri.cz/public/web/file/166730/Prvni_zachyt_DVV_OBO_Praha_2012.pdf)

Případně je možno kontaktovat rostlinolékařské inspektory místně příslušného pracoviště SRS.

ŘEPA CUKROVKA (RF 39)

(plodina úplně zapojena v porostu, listy pokrývají 90 % povrchu půdy)

V oblasti jsou většinou pěkné, vyrovnané porosty.

CHMEL

CHMEL (RF 63-75)

(asi 30 % květů otevřeno - střed vývoje hlávek, všechny hlávky viditelné, měkké, blizny dosud přítomné)

Slabý výskyt **plísně chmelové (*Pseudoperonospora humuli*)** zjištěn v okrese Kladno (Tuchlovice, Zlonice, 19.7.) a Rakovník (Kolešovice, 19.7., Mutějovice, 20.7.).

Slabé výskyty **svilušky chmelové (*Tetranychus telarius*)** pozorovány v okrese Kladno (Hořešovice, Páleč, 18.7.) a Rakovník (Kolešovice, 19.7., Mutějovice, 20.7.).

Mšice chmelová (*Phorodon humuli*) zjištěna ve slabých výskytech na listech v okrese Rakovník (Kolešovice, 19.7., Mutějovice, 20.7.).

Při přemnožení působí zasychání listů chmele a chmelových šištic. Zasychání a odumírání vzrostného vrcholu a výhonů. Důsledkem je snižování asimilační plochy a znehodnocení chmelových šištic. Oslabování rostlin. Výnosové ztráty 1-10 %. Přenos viróz.

Vhodná je průběžná chemická ochrana, vždy na začátku tvorby kolonií larev mšic na rostlinách chmele (na spodní straně mladých, často nerozvitých listů, zejména na návětrné straně rostlin).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 75-85)

(plod dosahuje asi 50 % konečné velikost - pokročilé zrání, nárůst intenzity odrůdově specifického zbarvení)

Zjištěny střední výskyty **padlí jabloně (*Podosphaera leucotricha*)** v okrese Kutná Hora (Kaňk, Kutná Hora, 16.7.).

Včasné a opakované mechanické odstraňování primárně napadených částí stromů („pomoučené“ listové a květní růžice) omezí sekundární šíření padlí. Chemická ochrana vyžaduje pravidelná fungicidní ošetření v intervalu 7-10 dnů od fenofáze BBCH 56-57 (stadium růžového poupěte) až do poloviny července.

Střední výskyt **strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*)** na plodech sledován v okrese Kutná Hora (Horušice, 10.7., Kaňk, Kutná Hora, 16.7.).

Ochranu je možné provádět preventivně nebo kurativně na základě sledování průběhu infekcí, příp. jako kombinaci obou systémů – před květem se ošetřuje preventivně (méně intenzivní růst, nižší teploty), po odkvětu kurativně.

Při preventivní ochraně se ošetřuje průběžně po celé období primárních infekcí, tj. od vyrašení do června v intervalu (5)7–10 (výjimečně 14 i více) dní, dle průběhu počasí (využití krátkodobé předpovědi počasí). Maximální intenzita ochrany musí být v období největšího nebezpečí infekcí, od fenofáze růžového poupěte do doby přibližně 1–2 týdny po odkvětu. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu a možnosti použitého fungicidu (reziduální účinnost účinné látky); mechanismus účinku: kontaktní přípravek – možná smyvateľnost při intenzivních dešťových srážkách (nechrání nově vyvinuté listy), systémový a lokálně systémový přípravek – snížená účinnost až neúčinnost za nízkých teplot. Při kurativní (postinfekční) ochraně se ošetřuje po splnění podmínek pro infekci. K ošetření musí být použity kurativně působící fungicidy, lépe však kombinované fungicidy nebo případně tank-mix kombinace (systémové a kontaktně působící účinná látka), při jejich aplikaci je třeba důsledně dodržovat doby kurativní účinnosti. Další ošetření se signalizuje po infekci, která vznikla šestý nebo další dny po předchozím ošetření.

V okrese Mladá Boleslav (Týnec u Dobrovice, 12.7.) pozorován silný výskyt **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)**. V okrese Mladá Boleslav (Březinka, 15.7.) a Praha-východ (Otice u Svojšovic, 9.7.) zjištěn střední výskyt. Ostatní výskyty v oblasti dosahovaly slabých hodnot. Vše odpozorováno ve feromonových lapácích.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů. Proti obaleči jablečnému se ošetřuje při dosažení prahu škodlivosti po odkvětu, tj. při výskytu 2 vajíček/100 plodů s přilehlými listy, případně 10 motýlů /lapák/3-4 dny.

Pouze slabé výskyty **obaleče jablečného (Hedya nubiferana)** pozorovány v rámci celé oblasti za sledované období. Vše odpozorováno ve feromonových lapácích.

Sledování letu dospělců obaleče jablečného do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. Termín larvicidního ošetření je podle signalizace cca 7-12 dní po vrcholu letové vlny.

V oblasti nebyly pozorovány výskyty **obaleče zimolezového (Adoxophyes orana)** ve feromonových lapácích.

Sledování letu dospělců obaleče zimolezového do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. Na housenky 1. generace je nutné provést larvicidní ošetření v době maxima líhnutí (při >5 motýlů/lapák za 1 týden). Je-li let rozvleklý a nezaručuje-li délka reziduální účinnosti 1. aplikace dostatečnou spolehlivost, provedeme ještě 1 zásah.

Peckoviny

SLIVOŇ (RF 77-85)

(plod dosahuje asi 70 % konečné velikosti - pokročilé zrání, nárůst intenzity odrůdově specifického zbarvení)

V okrese Kolín (Velim, 25.6.) zjištěn silný výskyt imag **obaleče švestkového (Cydia funebrana)** ve feromonových lapácích. Ostatní výskyty v oblasti byly slabé nebo bez výskytu.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

RÉVA VINNÁ (RF 75-79)

(bobule velikosti hrachu, hrozny visí - konec uzavírání hroznů)

První slabý výskyt **plísně révy (Plasmopara viticola)** pozorován v okrese Mělník (Mělník, 20.7.).

Pozorování se provádí při ukončení kvetení a dále v intervalu 14 dní až do 15.9. Na označených keřích se pozoruje 200 listů, 200 hroznů a určí se stupeň napadení.

Ošetření v období před květem, příp. v době kvetení se provádí, pokud jsou vhodné podmínky pro šíření onemocnění a byly zjištěny první primární výskyty. Za základní ošetření se považují dvě ošetření v období po odkvětu. Dále ošetřujeme dle potřeby až do fáze zaměkání. Počet a intenzita (interval 10-14 dní) závisí na vhodnosti podmínek pro šíření choroby, intenzitě růstu a typu přípravku.

Ve feromonových lapácích na vinicích v okrese Mělník (Mělník, 20.7.) byly ve sledovaném období zjištěny pouze slabé výskyty **obalečika jednopásného (Eupoecilia ambiguella)**. Ostatní pozorování v oblasti bez výskytu.

Ve feromonových lapácích na vinicích v okresech Beroun (Karlštejn), Kutná Hora (Kutná Hora) a Mělník (Mělník) nebyly ve sledovaném období zjištěny výskyty **obaleče mramorovaného (Lobesia botrana)**.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 20.4. do ukončení letu 2. generace (zpravidla do 15.8.).

Ošetřuje se za 7-8 dní po vyvrcholení letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen zcela výjimečně při malé násadě květenství (poškození mrazem, špatná diferenciací) a mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonových lapácích. Ošetření proti 2. generaci je účelné zpravidla tehdy, když se při začátku hromadného letu zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělců obalečika jednopásného nebo obaleče mramorovaného v průměru na jeden lapák. Trvá-li let motýlů delší dobu (za chladného, deštivého a větrného počasí), je možno ošetření proti 2. generaci zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Za oblastní odbor Praha zpracoval: Ing. Karel Štefan